

Raadsvoorstel

Agendapunt:

Onderwerp

Grondstoffenbeleidsplan 2014 - 2021

Datum voorstel	Datum raadsvergadering	Bijlagen	Ter inzage
30 januari 2014	11 maart 2014		Grondstoffenbeleidsplan 2014 - 2021 Addendum Grondstoffenbeleidsplan

Aan de gemeenteraad,

0. Samenvatting

Afval is grondstof en heeft een economische waarde. Afvalbeleid kan een wezenlijke bijdrage leveren aan het beperken van het gebruik van primaire grondstoffen en de ontwikkeling van een duurzame samenleving waarbij geen plek meer is voor afval. Het Grondstoffenbeleidsplan schetst de strategische koers en beleidskeuzes, vertaald naar concrete maatregelen, voor een betere afvalscheiding in Goirle in de periode 2014 tot en met 2021.

Met ongewijzigd beleid zal het in Goirle niet mogelijk zijn om de landelijke doelstelling van 65 % nuttige toepassing te realiseren. Er is nog beperkte winst te behalen in de verbetering van de huidige inzamelsystemen. Een trendbreuk met de huidige praktijk is echter noodzakelijk. Uitgangspunt is het sluiten van de gehele keten waarmee bijna al het afval wordt hergebruikt. Inwoners leveren alleen nog herbruikbare grondstoffen aan en nagenoeg geen restafval. Grondstoffen die inwoners dagelijks afdanken worden zeer frequent of met een inzamelmiddel ingezameld en het aanbieden van restafval wordt sterk ontmoedigd.

1. Wat is de aanleiding / wat is het probleem?

Goirle zamelt 58 % van het huishoudelijk afval gescheiden in. Gelet op de ontwikkeling van het scheidingspercentage in de afgelopen jaren, is het met ongewijzigd beleid niet mogelijk om de landelijke doelstelling van 65 % nuttige toepassing (totaal van bron- en nascheiding) te halen in 2015. Er zijn verdergaande maatregelen nodig om burgers te bewegen tot een beter scheidingsgedrag.

Vrijwel alle afvalstoffen die vrijkomen in een huishouden zijn geschikt als secundaire grondstoffen en hebben een economische waarde. Het gemeentelijk afvalbeleid kan derhalve een wezenlijke bijdrage leveren aan het beperken van het gebruik van primaire grondstoffen en de ontwikkeling van een duurzame samenleving waarbij in de toekomst geen plek meer is voor afval. Bovendien past de visie om afval te beschouwen als grondstof bij de visie van de gemeente als goed rentmeester naar toekomstige generaties. Met de boodschap dat de gemeente afval ziet als grondstof, gekoppeld aan een hoog serviceniveau, zal ook bij inwoners een andere houding ontstaan ten opzichte van afval.

Agendapunt:

Wij spreken dan ook over een Grondstoffenbeleidsplan. Het beleidsplan stelt de kaders waaraan het toekomstige beleid moet voldoen en doelstellingen die bereikt moeten zijn in respectievelijk 2015 en 2021. Voor het bereiken van de doelstellingen zullen maatregelen moeten worden genomen die in het Grondstoffenbeleidsplan verder zijn uitgewerkt.

Een 'afvalvrij' Goirle is er niet van vandaag op morgen. Goirle dient zich daarom nadrukkelijk te blijven focussen op één van haar *kerntaken* ten aanzien van afval, namelijk de verwijdering van huishoudelijk en bedrijfsafval dat als huishoudelijk afval wordt aangemerkt en het voorkomen, verminderen en verwijderen van zwerfafval tegen zo laag mogelijke kosten. Bij het streven naar een toekomst zonder afval zal de gemeentelijke blik over afval echter ook moeten worden verruimd. Afval als onderdeel van een product- of materiaalketen. Voor een structurele oplossing is een aanpak nodig gericht op een *circulaire economie*. De overgang van een lineaire economie (grondstof winnen, produceren, consumeren, afdanken en vernietigen) naar een circulaire economie is cruciaal voor een duurzame welvaartsgroei. In het sluiten van de keten heeft afvalbeheer een wezenlijke rol. Preventie, scheiding en hergebruik van afvalstoffen zijn belangrijke instrumenten om primaire grondstoffen te besparen en CO₂-uitstoot te verminderen.

2. Wat willen we bereiken?

Het beleidsuitgangspunt voor het Grondstoffenbeleidsplan is dat Goirle afval ziet als grondstof. In het Landelijk Afvalbeheerplan 2009 – 2021 dat het kader vormt voor het gemeentelijk afvalbeleid ligt de nadruk ook op het aanwenden van afval als grondstof. Nieuw beleid is noodzakelijk om minimaal de landelijke doelstelling van 65 % nuttige toepassing te realiseren. De gemeenteraad dient het nieuwe beleid, vastgelegd in een Grondstoffenbeleidsplan, vast te stellen.

In de maatregelen wordt de focus gelegd op preventie, scheiding aan de bron en hergebruik van daarvoor geschikte secundaire grondstoffen. Dit doet Goirle door een hoog serviceniveau te bieden voor het inzamelen van waardevolle grondstoffen. Wat niet van waarde is (het uiteindelijke restafval) wordt door de gemeente Goirle minder frequent ingezameld of de burger moet dat zelf wegbrengen naar ondergrondse verzamelcontainers in de wijk. Daarnaast krijgen burgers zelf een sturingsmechanisme in handen voor de hoogte van de afvalstoffenheffing. Dit is een financiële prikkel. Vanuit deze visie mag van burgers ook wat worden verwacht, namelijk dat zij zich inspannen om afval te zien als grondstof en herbruikbare grondstoffen gescheiden aan te bieden. De benodigde maatregelen worden tegen zo laag mogelijke kosten geïmplementeerd.

De inzet voor de korte termijn (2014 en 2015) is om minimaal de landelijke doelstelling van 65 % nuttige toepassing te realiseren en een maximale hoeveelheid restafval van 150 kilogram per inwoner. Voor de lange termijn (2016 - 2021) wordt voorzien in een verdere verhoging van de service voor het aanbieden van herbruikbare grondstoffen, toepassing van een financiële prikkel en de keuze voor een wel of niet verdergaande verlaging van het serviceniveau voor restafval. De doelstelling voor de lange termijn is 80 % nuttige toepassing en een maximale hoeveelheid restafval van 60 kilogram per inwoner.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

Om dit hoge ambitieniveau waar te maken wordt in het Grondstoffenbeleidsplan een pakket *maatregelen voor de korte termijn* voorgesteld:

Agendapunt:

1. Verlagen inzamelfrequentie restafval naar 1 keer per 4 weken. Dit kan alleen als de burger de mogelijkheid heeft om zoveel mogelijk kunststof verpakkingen gescheiden aan te bieden zodat er ruimte vrijkomt in de restcontainer (zie maatregel 3).
2. Bij hoogbouw ondergrondse restcontainers met toegangscontrole te plaatsen. Met deze keuze anticipeert Goirle op de mogelijkheid om burgers te laten betalen voor elke inworp.
3. Proef met uitbreiding van tijdelijke containers voor kunststof verpakkingen op brenglocaties in de wijken. Met het afschaffen van het statiegeld voor plastic flessen (2015) zal het aanbod van kunststof verpakkingen fors toenemen. De bestaande inzamelsystematiek is naar verwachting ontoereikend om de toename van het volumeaanbod te kunnen verwerken.
4. Maatwerk bieden voor gescheiden inzameling bij hoogbouw. Een aparte aanpak is wenselijk omdat bewoners vaak onvoldoende ruimte in huis hebben om verschillende grondstoffen te bewaren, ook niet voor een korte periode.
5. Het gehele jaar door gratis aanbieden van tuinafval op milieustraat. Het aanbodregime is daarmee in overeenstemming met het 'gratis' kunnen aanbieden van gft-afval via de groene container.
6. Gescheiden inzameling drankkartons op milieustraat. Deze grondstof maakt een substantieel deel uit van restafval en is het waard om gescheiden in te zamelen.
7. Gescheiden inzameling gemengd herbruikbaar afval op milieustraat. Grof restafval wordt gescheiden in een herbruikbaar en een niet herbruikbaar deel.
8. Onderzoek benodigde capaciteit milieustraat voor het te verwachten aanbod van restafval en grondstoffen.

Afhankelijk van het effect dat de voorgestelde maatregelen hebben op de prestatiegebieden milieu, service en kosten, worden *aanvullende lange termijn maatregelen* genomen. Burgers worden daarmee nog sterker gestimuleerd om herbruikbare grondstoffen gescheiden aan te bieden. Uitgangspunten hierbij zijn:

1. Het serviceniveau voor herbruikbare grondstoffen verhogen. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan de introductie van een container voor kunststof verpakkingen en/ of papier. Deze inzamelmethodiek test Goirle eerst in een proef.
2. Het belasten van het aanbieden van restafval (financiële prikkel).
3. Keuze voor handhaven inzamelfrequentie restafval 1 keer per 4 weken of restafval laten wegbrengen naar verzamelcontainer in de wijk. Bij de keuze voor wegbrengen restafval wordt eerst een proef gestart.

Richtinggevend advies van de commissie Ruimte gevraagd

Het College van burgemeester en wethouders vraagt zich af of de keuze in stap 1 (verlagen van de frequentie voor het inzamelen van restafval naar 1 keer per 4 weken) niet te groot is. Het College vraagt daarom aan de Commissie Ruimte om op 19 februari 2014 om een principe-uitspraak te doen/advies te geven over de gewenste beleidsrichting wat voor het inzamelen van het restafval. De commissie Ruimte kan daarmee adviseren over twee keuze mogelijkheden:

A: het verlagen van de frequentie voor de inzameling van het restafval naar 1 keer per 4 weken (conform het Grondstoffenbeleidsplan), of:

B: invoering van Diftar (tariefdifferentiatie voor het aanbieden van restafval) per 1 januari 2017 in combinatie met het handhaven van de inzameling restafval 1 keer per 2 weken.

Het concept-raadsbesluit wordt op basis van het advies van de commissie Ruimte aangepast voor de raadsvergadering van 11 maart.

Agendapunt:

In het Grondstoffenbeleidsplan is gekozen voor een stapsgewijze aanpak in de verlaging van het serviceniveau voor restafval. In stap 1 kijken wat mogelijk is met het verlagen van de inzamelfrequentie naar 1 x 4 weken en in stap 2, indien noodzakelijk, combineren met het belasten van het aanbieden van restafval (Diftar). De inzamelfrequentie blijft dan 1 x 4 weken. Introductie van Diftar is niet eerder mogelijk dan met ingang van 2017. In een addendum zijn de consequenties geschetst voor beide varianten die het College voorstelt in relatie tot uitgangspunten in het Grondstoffenbeleidsplan en te realiseren effecten op de prestatiegebieden service, milieu en kosten (afvalstoffenheffing).

4. Wat mag het kosten?

Nagenoeg elke maatregel brengt kosten met zich mee. De meeste maatregelen gaan echter pas per 2015 of later in en hebben geen gevolgen voor de huidige begroting. De financiële gevolgen voor 2015 moeten verwerkt worden in de op te stellen (meerjaren)begroting 2015-2018.

De maatregelen kosten geld (eenmalig en structureel), maar daar staan ook lagere verwerkingskosten/hogere opbrengsten tegenover. E.e.a. is echter niet binnen enkele jaren budgettair neutraal. De extra kosten zijn echter beperkt en zullen gedekt moeten worden uit de (egalisatie)voorziening afvalstoffenheffing. De egalisatievoorziening zal hierdoor eerder uitgeput raken. De egalisatiereserve afvalstoffenheffing dient 2 doelen: de eerste is verevening van begrote en werkelijke kosten en opbrengsten van de afvalstoffenverwijdering. Ook bijgemaakte lasten zijn begrote kosten en deze mogen dus verevend worden met de werkelijke kosten en opbrengsten. Het tweede doel is het voorkomen van ongewenste schommelingen in de tarieven.

Dit voorstel beperkt zich tot de financiële gevolgen voor 2014. Dit betreft de gevolgen van maatregel 3 en maatregel 8 voor de korte termijn, alsmede de kosten van communicatie en monitoring en evaluatie. De kosten staan in onderstaande tabel weergegeven. Voor 2014 is een extra bedrag nodig van € 25.000,00. Voor een uitgebreid overzicht van de kosten met toelichting wordt verwezen naar de bijlage, pagina 26 tot en met 28 en 30 tot en met 32.

maatregelen stap 1	2014	
	eenmalige kosten	extra jaarlijkse kosten
3. proef tijdelijke containers voor kunststof verpakkingen op brenglocaties in wijk		€ 30.000
8. onderzoek benodigde capaciteit milieustraat	€ 5.000	
communicatie	€ 10.000	
monitoring en evaluate		€ 5.000
totale kosten	€ 15.000	€ 35.000
besparing verwerkingskosten / opbrengsten		€ -25.000
netto kosten		€ 10.000

Er is niet voldoende dekking voor de uitvoer van alle maatregelen. Alle maatregelen zijn uitstelbaar. De gemeente Goirle zal dan niet voldoen aan de doelstelling van het Landelijke Afvalbeheerplan. Als het restafval niet vermindert zoals aangenomen en/of de opbrengstfracties zoals kunststof verpakkingen en papier niet

Agendapunt:

toenemen zoals verwacht, zal het financieel minder gunstig zijn. Dit heeft dan gevolgen voor de onttrekkingen uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

5. Communicatie en participatie / inspraak

Bij de uitvoering van de maatregelen is communicatie essentieel. In een communicatieplan worden de volgende uitgangspunten opgenomen:

- boodschap is: afval is grondstof;
- inzicht bieden in gehele keten;
- gestructureerde inzet van sociale en conventionele media;
- wijkgerichte communicatie, met name in de hoogbouw;
- terugkoppeling van resultaten;
- aparte focus op afvalpreventie, met name het weggooien van voedsel.

Het Grondstoffenbeleidsplan en addendum heeft ter inzage gelegen tussen 18 december 2013 en 15 januari 2014 op het gemeentehuis. De aankondiging heeft plaatsgevonden via het Goirles belang. Er zijn geen inspraakreacties binnengekomen.

6. Vervolgtraject besluitvorming

Het Grondstoffenbeleidsplan dient als beleidskader door uw raad te worden vastgesteld. Ook wordt uw raad gevraagd in te stemmen met het extra krediet van € 25.000,00 voor 2014.

7. Fatale beslisdatum

Het college heeft toegezegd het Grondstoffenbeleidsplan nog deze raadsperiode voor besluitvorming aan te bieden.

8. Voorstel

1. Het Grondstoffenbeleidsplan 2014 - 2021 vaststellen en te kiezen voor:
2. A: het verlagen van de frequentie voor de inzameling van het restafval naar 1 keer per 4 weken (conform het Grondstoffenbeleidsplan)
Of:
B: invoering van Diftar (tariefdifferentiatie voor het aanbieden van restafval) per 1 januari 2017 in combinatie met het handhaven van de inzameling restafval 1 keer per 2 weken.
3. Instemmen met extra dekking van € 25.000,00 voor uitvoering van het beleid in 2014.

burgemeester en wethouders van Goirle

mevrouw M.G. Rijdsdorp, burgemeester

de heer J.M. Tromp, secretaris

Agendapunt:

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30-01-2014;

gelezen het advies van de commissie d.d. 19-02-2014;

gelet op de Gemeentewet;

Concept - b e s l u i t :

1. Het Grondstoffenbeleidsplan 2014 - 2021 vaststellen en te kiezen voor:
2. A: het verlagen van de frequentie voor de inzameling van het restafval naar 1 keer per 4 weken (conform het Grondstoffenbeleidsplan)
Of:
B: invoering van Diftar (tariefdifferentiatie voor het aanbieden van restafval) per 1 januari 2017 in combinatie met het handhaven van de inzameling restafval 1 keer per 2 weken.
3. Instemmen met extra dekking van € 25.000,00 voor uitvoering van het beleid in 2014.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 11-03-2014.

, de voorzitter

, de griffier